



Fine Art Shippers Donates Works by Moshe Castel to The Moshe Castel Art Museum

NEWS PROVIDED BY
EIN Presswire
Sep 05, 2024, 9:00 AM ET

Ilya Kushnirskiy, co-founder of Fine Art Shippers, has donated two graphic works by Moshe Castel to the Moshe Castel Art Museum in Ma'ale Adumim, Israel.

NEW YORK, NY, UNITED STATES,
September 5, 2024 /[EINPresswire.com](https://einpresswire.com/)/ --
The NYC-based art logistics company [Fine Art Shippers](https://fineartshippers.com/) has announced that its co-founder, Ilya Kushnirskiy, has donated two graphic works by the renowned Israeli artist Moshe Castel to the Moshe Castel Art Museum in Ma'ale Adumim, Israel. Ilya Kushnirskiy personally presented the



(Fine Art Shippers co-founder Ilya Kushnirskiy, co-founder and chief guide of The Moshe Castel Art Museum (l-r), and The Moshe Castel Art Museum curator Alex Epstein. Photo by Ilya Kushnirskiy)

For me, it's a great pleasure to donate Moshe Castel's works to his museum." — *Ilya Kushnirskiy*

pieces carrying the artist's signatures to the Museum's team.

The first of these works, titled "Yad Absalom," depicts the tomb of Avshalom (Absalom), son of David, in Jerusalem. Castel produced 30 copies of this work, but the Museum did not previously have one in its collection. The second piece portrays an ancient gate in the wall of Jerusalem's Old City. It is not only signed but also personally dedicated by Moshe

Castel to Kalman Gintsburg, an outstanding Israeli impresario who had an unparalleled influence on the [country's culture](#). He received this work as a gift from Moshe Castel during Israel's Independence Day on the 18th of April 1972. As mentioned by Eli Raz, one of the founders of the Museum and its chief guide, during his conversation with Ilya Kushnirskiy, the Museum, established in 1992 and opened in 2010, has the largest collection of Castel's masterpieces in the world: over 80 paintings and more than 60 graphic works, but these pieces were absent until recently and have now filled a gap in the institution's collection.

Jerusalem native Moshe Castel is not only one of Israel's most distinguished artists but also one of the most original creators of the 20th century. "Six of his lithographs were printed by Fernand Mourlot, the most famous European



lithographer of his time, who also worked with Henri Matisse and Pablo Picasso,” explained the Museum’s curator, Dr. Alek D. Epstein, meeting Ilya Kishnirskiy at the Museum. “He developed his own technique using basalt, a material that had never interested artists before. The discovery of the Qumran manuscripts (Dead Sea Scrolls) in caves in the Judean desert between 1947 and 1956 had a deep impact on him, and references to ancient Semitic languages can be found in all of his works.”

Castel is the only Israeli artist whose works are permanently displayed in the Knesset and the President’s Residence. Every time a new Israeli government is inaugurated, the official group photograph of the President, Prime Minister, and government members is taken with one of Castel’s works as the backdrop. This tradition began with Menachem Begin’s government in 1977 and has continued for nearly half a century.

"For me, it's a great pleasure to donate Moshe Castel's works to his museum, said Ilya Kushnirskiy while speaking with Dr. Epstein. "From the first day I arrived in Israel five years ago, you became my gateway to Israeli and Jewish art. From showing me the historical and cultural landmarks of Jerusalem to educating me on the life work of prominent Jewish collectors like [Jacob and Kenda Bar-Gera](#), you have been an invaluable friend."

“Thanks to your generosity, these two remarkable works are now in the Moshe Castel Art Museum’s collection, allowing us to show our visitors a bigger picture of the life and legacy of one of Israel’s most important artists,” said Dr. Epstein. “We are always happy to welcome you to our Museum.”

Ilya Kushnirskiy

Fine Art Shippers

+1 917-658-5075

fineartshippers@gmail.com

הפינה ההיסטורית: "תבנית נוף מולדתו" – על הצייר הירושלמי משה קסטל והמוזיאון הקרוי על שמו

הצייר משה קסטל, שנולד בירושלים בשכונת הבוכרים בשנת 1909, זכה שמיטב יצירותיו ישכנו במוזיאון ייחודי על צלע הר במעלה אדומים. טור על הצייר שהגיע למסקנה כי העיקר בציור זה לא הסיפור אלא החומר

פורסם בתאריך: 16:31 8.7.21



מאת: אדם אקרמן



ב. הוא אוהליך (צילום: אדם אקרמן)

כתבות נוספות



חדש 30-
yellow

בדקו את הכספים המגיעים
לכם בשל בעיות רפואיות

לפרטים נוספים

להרשמה

דאגת לעובדים
לסיבוס? הצליח
לך.

מעל ל-6,000 חברות כבר בחרו
בסיבוס. עם סיבוס העובדים נהני...
Cibus Pluxee

כפית אחת כל ערב – לניקוי
הכבד והפחתת שומן בטני
(זה מפתיע!)

הצייר משה קסטל, שנולד בירושלים בשכונת הבוכרים בשנת 1909, זכה שמיטב יצירותיו ישכנו במוזיאון ייחודי על צלע הר במעלה אדומים. מהמבנה נשקף נוף מדברי קסום ומבט פנורמי לעבר רכסי הר הזיתים והר הצופים בירושלים.

הורידו את **אפליקציית "כל העיר"** באנדרואיד

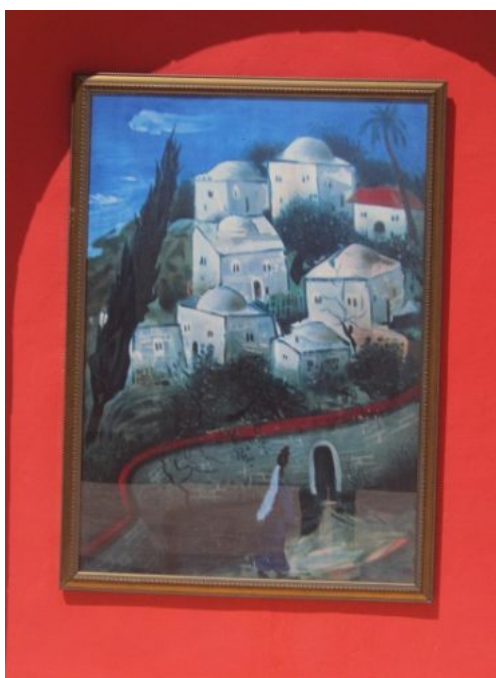
הורידו את **אפליקציית "כל העיר"** באייפון

המוזיאון שנחנך בשנת 2010 תוכנן על ידי האדריכל דוד רזניק, חתן פרס ישראל, ונבנה על חלקת אדמה שנבחרה בשנת 1981 בידי בני הזוג בלהה ומשה קסטל. בהיותם בדרך לים המלח, הם ראו על ראש ההר במעלה אדומים מספר בתים והחליטו, לאחר תצפית מהמקום לעבר ירושלים, להקים כאן מוזיאון עם יצירותיו. שנים ארוכות חלפו עד שהרעיון קרם עור וגידים. קסטל נפטר בשנת 1991 ואבן הפינה הונחה רק בשנת 1994. לאחר 30 שנות תכנון ו-16 שנות בנייה, זכתה האלמנה בלהה להשתתף בטקס חנוכת המוזיאון. המבנה המפואר משתרע על שטח של כ-4 דונם ובלהה קסטל הצליחה לגייס כ-30 מיליון שקל לצורך הקמתו. ואף בנתה את ביתה המפואר לצדו.



מוזיאון קסטל (צילום: אדם אקרמן)

משה קסטל הוא נצר למשפחה ספרדית שהגיעה לארץ בעקבות גירוש ספרד, והתגוררה גם בשכונות ימין משה ומשכנות שאננים. אביו יהודה היה תלמיד חכם, חזן, מקובל, מומחה למוזיקה מזרחית ואמן כתיבה תמה. מגיל קטן החדיר בו אביו את ערכי היהדות ואהבת ארץ ישראל, ויחס שורשי מיוחד לירושלים. בהיותו שנים ארוכות בסטודיו שהיה לו בפריז, ואחר כך בניו יורק, לבו נשאר תמיד קרוב לירושלים. כמו שהצייר שגאל ראה את העיירה ויטבסק כשישב בפריז, כך גם משה קסטל ראה את חומות ירושלים במתארי הבתים בניו יורק, והיה מזכיר תכופות את אמרתו של המשורר שאול טשרניחובסקי שאמר: "האדם אינו אלא תבנית נוף מולדתו", והוסיף: "ירושלים זה הויטבסק שלי, אני מצייר את ירושלים של מעלה ואת נשמתה



ציור של משה קסטל (צילום: אדם אקרמן)

יצירות רבות שלו מוקדשות לירושלים, כמו "תפילה לירושלים" הנמצאת במשכן הכנסת, "הללויה לירושלים" ו"כוהנים בדרך לכותל" הנמצאות במוזיאון במעלה אדומים, ו"מלכי ירושלים" הנמצאת אצל אספן פרטי בארצות הברית. כאשר מסיירים בחמשת חללי התצוגה במוזיאון, חשים עד כמה שורשי השראתו של קסטל, מקורם במורשת ובמסורת העתיקה של העם היהודי. בין המוטבים הבולטים ביצירותיו ניתן לראות את הכתב העברי, דמויות הלוקחות ממקורות העם היהודי, ובעיקר התנ"ך, ונושאים כמו עקדת יצחק, לוחות הברית, סעודת הפסח, מגילת אסתר, בתי כנסת והכותל המערבי.

בגיל 13 החל קסטל את לימודי האמנות ב"בצלאל", ושם רכש את יסודות הציור וצייר בעיקר את נופי ארץ ישראל. המורשת היהודית תפסה אז מקום מרכזי בתוכנית הלימודים, שהונהגה אז על ידי המנהל הראשון של בצלאל, בוריס שץ. מאוחר יותר קסטל החל לשלב את נושאי כל התרבות המזרחית, כפי שהתבטא: "המעין ממנו אני שואב את השראתי נובע ממקורות "עבריים קדומים, המקשרים אותי עם יסודות אמנות המזרח, שומר, אשור וכנענים".

רוצים להישאר מעודכנים?

הורידו את האפליקציה באנדרויד	הורידו את האפליקציה באייפון	כל העיר ירושלים בפייסבוק	הצטרפו לקבוצת הוואטסאפ – "כל העיר עדכונים בזמן אמת"
			

בשלב מאוחר יותר קסטל הגיע למסקנה כי העיקר בציור זה לא הסיפור אלא החומר, וכך ניסח זאת: "העיקר איך האמן מערבב את הצבעים ומניח אותם על הבד". בהדרגה הוא היה למומחה ברצי החומר והשיג אפקט של אור הזוהר מבעד לשכבות הצבע. בציוריו ניכרת גם השפעת המורשת הספרדית, הבאה לידי ביטוי בצבעים העזים ובתלבושות של הדמויות. ציורי נופי ייחנים באיכות של תבליט. בהדרגה הוא פיתח את ייחודו כאמן הבינלאומי היחידי שעשה שימוש בבזלת ביצירותיו. קסטל גילה את אבני הבזלת באזור כורזין ברמת הגולן, וטחן אותן לצרכיו.

במוזיאון נמצאות כ-300 יצירות של קסטל, המציגות את מיטב המרכיבים של יצירתו ושיטתו הייחודית. חלק נתרם מאוספה הפרטי של בלהה רעייטו, ורבות מהן נרכשו על ידה מחדש. יצירות רבות אחרות הן מתנת אספנים פרטיים, ביניהם חיים שיף וסר אייזיק וולפסון. עבודות חשובות נוספות של קסטל מוצגות במוסדות ממלכתיים וציבוריים בארץ ובעולם: באולם הטקסים הרשמיים של משכן נשיאי ישראל, בכנסת, בבית המשפט העליון, במוזיאון ישראל, במוזיאון תל אביב, במשרדי אל על בניו יורק, בשגרירות ישראל בווינגטון, במכון ויצמן למדע, בבורסת היהלומים ברמת גן, בבנייני האומה בירושלים, במלון אכדיה בהרצליה, באוספי בנק לאומי ובנק דיסקונט ובטכניון.

ציוריו נמצאים באוספים של מוזיאונים ידועים בעולם, כמו הטיט גלרי בלונדון, המוזיאון לאמנות מודרנית בניו יורק, המוזיאון לאמנות יפה בבוסטון, מוזיאון ברוקלין, מוזיאון פוג בהרווארד, במרכז רוקפלר ובוותיקן. כמו כן ניתן למצוא את יצירות קסטל במוזיאונים נוספים רבים, ביניהם: פיטסבורג, טקסס, אריזונה, בוסטון וקליפורניה. למרבה הצער, היצירות שיצר בהיותו בפריס, משם חזר ארצה במהירות בשל כניסת הנאצים לצרפת, נעלם. מנהלת הגלריה בה הוחזק האוסף נספתה באושוויץ, וגורל מרבית העבודות לא נודע עד היום. רק אחדות נתגלו במהלך השנים באוספים פרטיים.



מוזיאון קסטל (צילום: אדם אקרמן)

משה קסטל זכה בפרסים רבים במהלך חייו, אך נשאר אדם צנוע והקדיש את כל חייו לאמנות וליצירה. המוזיאון ומיקומו בין המדבר ונופי ירושלים, והעבודות האיכותיות המוצגות בו, מראים פיסות מארץ ישראל ומשלבים בין חייו הפרטיים ליצירותיו האמנותיות. הם מחיים את העבר ומהווים הנצחה נאמנה לדבריו, בעת טקס שהתקיים לכבודו בשנת 1973: "שאיפתי הגדולה". ליצור ולהפיח רוח חיים בחומר, כי החומר זו הנשמה ורוח האלוהים שבאדם.

בעקבות אמנים: 7 מוזיאונים עם סיפור

ביקור במוזיאון המוקדש לאמן אחד הוא חוויה שיש בה מעבר לאמנות גם היסטוריה ויצרים. "כלכליסט" לוקח (עוד) הפוגה תרבותית מהחום

דנה גילרמן 24.08.09 19:20

תגיות: [מוזיאון](#) [מוזיאונים](#) [אמנות](#) [מוזיאון נחום גוטמן](#) [בית ראובן](#)

[מוזיאון ינקו דאדא](#) [מוזיאון מאנה כץ](#) [מוזיאון עוקשי בעכו](#)

[בית אוסף קופפרמן](#) [מרכז גוטסמן לתחריט](#)

בשנת '81, כשנסע האמן משה קסטל עם אשתו בלהה לחופשה בים המלח, הוא הצביע על בתים לבנים שנראו בדרך ורצה לדעת באיזה מקום מדובר. היה זה מעלה אדומים, ולאחר סיבוב שעשו במקום אמר קסטל המוקסם לאשתו: "פה אני רוצה שיקום מוזיאון קסטל". כעבור עשר שנים קסטל נפטר, ומאז מקדישה בלהה את חייה למימוש צוואתו. עד היום השקיעה במקום יותר מ-3.5 מיליון דולר, ולמרות העזרה שהיא קיבלה וממשיכה לקבל מעיריית מעלה אדומים ומן הממסד, עדיין חסר כסף לפתיחת המוזיאון.

אחת הדרכים להנציח את חשיבותו של אמן וגם לשמור על ערכו הכלכלי היא הקמת מוזיאון על שמו, פעמים רבות במקום שבו גר או שבו פעל הסטודיו שלו. מרבית בתי האמנים מתקיימים מתקציב עירוני לא גדול ובעיקר מגיוס כספים. חלק מהמקומות אף מוכרים עבודות של האמן כדי לממן את הפעילות.

עיקר התצוגה במקומות אלה נע סביב תצוגת האוסף של האמן. עם זאת כדי לא להישאר אנכרוניסטים במרבית המקומות נוטים לשלב את עבודותיו של האמן עם עבודות עכשוויות, וכך ליצור המשכיות ודיאלוג מעניין בין עבר להווה. אך גם אם התצוגה עכשווית, היא תמיד תשמור על זיקה ליצירתו של האמן.

תרבות

עדיין לימינו

גוטמן? ראובן? ארדון? "לא לא לא, אין מה להשוות", אומרת בלהה קסטל, המתכננת להגשים בקרוב את חזונו של בעלה המנוח, האמן משה קסטל, ולפתוח מוזיאון גדול לזכרו במעלה אדומים

דנה גילרמן

25 באפריל 2008

לפני ארבע שנים מכרה בלהה קסטל, אלמנתו של הצייר משה קסטל, את הווילה בשיכון צמרת בתל אביב והלכה להתגורר במעלה אדומים. שם, מול נופי ירושלים, היא מפקחת על הקמתו של מוזיאון משה קסטל, מבנה מרשים וגדול ממדים שעיצב האדריכל דוד רזניק.

הרעיון להקים מוזיאון במעלה אדומים נולד בשנת '81, כשנסעו השניים לחופשה בים המלח. "בדרך הצביע קסטל על הבתים הלבנים ושאל, 'מה זה הבתים האלה שמציצים שם למעלה?'", נזכרת בלהה קסטל. "אמרתי לו, 'אני לא יודעת, אבל בוא ניכנס ונראה'. עשינו סיבוב במקום והוא הוקסם - הוא הרי נולד בירושלים שצפתה לנופים האלה. הוא אמר לי, 'פה אני רוצה שיקום מוזיאון קסטל'".

השניים ביקרו מאז כמה פעמים במקום. על פסנתר הכנף המהודר, המעוטר בציורים מהמזרח, ניצבת תמונה שלהם עומדים מחובקים ומחויכים במקום שנבחר להקמת המוזיאון. כמה שנים אחר כך, ב-1991, מת קסטל, ממייסדי "אופקים חדשים", והותיר את מימוש החלום לאלמנתו. כדי לממן את בניית המוזיאון מכרה קסטל את הבית בצפון תל אביב. ככל שההוצאות גדלו מכרה עוד ועוד רכוש. עד היום השקיעה במקום כ-3.5 מיליון דולר ועוד חסר כסף לפתיחתו בדצמבר השנה.

קסטל, אשה קטנה הלבושה בהידור, חיה בבית גדול בצמוד למוזיאון. כדי להמחיש עד כמה העסיק המוזיאון את בעלה - ואולי כך גם להסביר את מה שנראה כהקרבה מצדה (היא לא רואה זאת כך) - היא

מביאה עמה לסלון צרור פתקים שכתב לה בחייו. "לבלהה היקרה", היא קוראת מפתק מדצמבר '82, "נותן אני אור ירוק לבנות את הארמון במעלה אדומים, הטאג' מאהאל שלנו, במהירות האפשרית". היא מוציאה פתק נוסף שבו הציע קסטל שמות למקום שיקום: 'טאג' מאהאל', 'מבט להר הצופים', 'וילה קסטל במעלה אדומים'. "אני לא מאמינה", היא מופתעת, הוא רצה לקרוא למקום גם 'שיר המעלות'.

הפתקים האלה, כך עולה, היו ערוץ תקשורת בין השניים. "הוא היה כותב לי פתקים תוך כדי עבודה", היא אומרת. "הוא לא אהב לדבר הרבה, לא היה לו זמן לשבת ולהתקשקש, אז הוא כתב". על השאלה אם לא חשש להקים מוזיאון במקום שנוי במחלוקת היא עונה נחרצות: "הכל שנוי במחלוקת, גם תל אביב שנויה במחלוקת. בימים ההם לא היתה חטטנות של שמאלנים וימנים. הוא לא ראה בזה עניין פוליטי וגם לא התעניין בזה. הוא חי את האמנות".

קסטל מצטיירת כאשת האמן הקלאסית: נתונה כולה לצרכיו של האמן ומגינה עליו, גם לאחר מותו, ובה בעת חזקה ויודעת לנהל את ענייניו. "היתה ביניהם חלוקה - הוא חולם ויוצר והיא מבצעת. וכשהיא מבצעת, שום דבר לא עומד בדרך שלה", מסכם ישראל גולדשטיין, מנהל הרשות לפיתוח ירושלים ויו"ר המוזיאון, שפגש את השניים כבר בתחילת שנות ה-80, כשהיה מנכ"ל עיריית מעלה אדומים, ומלווה מאז את הפרויקט. מדוע היה לגולדשטיין חשוב כל כך שהמוזיאון יקום בעירו? "אני חושב שעיר צריכה לבנות לעצמה איזושהי ייחודיות, איזושהי נשמה משלה", הוא אומר. על פי החוזה ביניהם, הבית ייהפך לאחר מותה של קסטל לחלק מהתצוגה המוזיאלית והעיצובן כולו יהיה רכושה של המדינה.

ביתה של קסטל משמש גם הוא אתר הנצחה של איש אחד. בכניסה ניצבים קטלוגים מתערוכות של קסטל ותמונות של ראשי ערים וראשי ממשלות שביקרו במקום. הקירות מכוסים בציורים שלו מתקופות שונות, ובסלון עומדים עוד עשרות ציורים ועבודות בזלת גדולי ממדים על מעמדים מיוחדים מעץ כבד. חלקם אף מסתירים את הנוף הצהבהב שנשקף מבעד לחלונות הגדולים. "אני לא מכניסה כל אחד

הביתה", היא ממהרת לומר. "אם יש אורח לעירייה והם רוצים שיבוא לבקר פה, אז אני מארחת".

אז בעצם התצוגה הזאת היא בשבילך?

"בשביל החיים שלי, בוודאי. ככה גם נראה הבית שלנו בתל אביב. אני אוהבת להסתכל על התמונות האלה. את רואה את התמונה ההיא של הגברת עם פרוות השועל? הוא צייר אותה בפאריס ב-1928 וזמן רב לא ידענו איפה היא. יום אחד שמענו שהיא מגיעה למכירה פומבית, אני חושבת שזה היה בגלריה גורדון בתל אביב, ורכשנו אותה תמורת 35 אלף דולר. שאלתי את קסטל: 'מי זו הצעירה הזאת?' והוא אמר: זו אחת שגרה במלון שלידי'. הוא צייר לה צלב כי היא גויה וברקע צייר את הנוף של ירושלים, בדיוק כמו זה שרואים מבעד לחלון. הוא נולד בירושלים ואף פעם לא שכח אותה".

גם בלהה קסטל הכירה את הצייר הנודע כשהיתה צעירה מאוד, בת 16, והוא מבוגר ממנה ב-14 שנה. אז היתה שחקנית בהבימה ("שיחקתי עם אהרן מסקין, פני לוביץ' היתה מורה שלי") ורגע לפני גיוסה למלחמת העצמאות. "פגשתי אותו במסיבה", היא נזכרת. "הוא עמד בפינה, ומיד ידעתי מיהו. ראיתי שלוש תמונות שלו בתערוכה שבה ביקרתי עם הורי, בבית הבימה. אמרתי להם שמכל הציורים שיש בתערוכה אני אוהבת את קסטל".

הוא כבר היה אז צייר מפורסם?

"לא בעיני, אני אף פעם לא שמעתי את השם הזה. הוא הגיע מפאריס והיה מבוגר ממני. הוא הזמין אותי לרקוד - זו היתה הפעם היחידה שרקדנו ביחד - ואחר כך ביקש ממני להצטרף אליו לצהריים בכסית. הוא היה בחור פאריסאי ולא ידע שבחורה לא באה סתם לאכול עם גבר בכסית. אז לא באתי. מכיוון שלא היו טלפונים גם לא הודעתי והקשר ניתק".

כמה שנים אחר כך הקשר חודש, כשנסעה לנפוש עם הוריה במלון בצפת. "קסטל עבר לצפת עם קבוצה של יוצרים וסופרים שחשבו

להתיישב שם אחרי המלחמה", היא מספרת. "עברתי לידו ואמרתי, 'שלום קסטל'. הוא הסתכל ושאל: 'מי את? אני לא מכיר אותך'. אוי ואבוי, זה היה נורא לא נעים, אבל בינתיים הופצה שמועה שהגיעה שחקנית מהבימה והיא תהיה בערב במסיבה בביתו של סטמצקי (אביגדור). היתה אז שמחה וששון, כבשו את צפת ורצו לחגוג. כשהגעתי ביקשו ממני לשיר שיר ושרתי.

"למחרת הוא הזמין אותי לחצר שלו ודיברנו. הוא אמר שהוא רוצה לחזור לפאריס ושהוא מחפש דרכים חדשות להביע את עצמו. אני דיברתי על החשיבות של הצד הטכני, ומעניין, עשרות שנים אחרי אני חושבת שאני זו שהשפעתי עליו להתחיל את העבודה עם הבזלת (אחת התקופות המרכזיות והחשובות ביצירתו, ד"ג). אחר כך נסעתי בחזרה עם ההורים לתל אביב והוא אמר: 'אני אשלח ידך שלי שיביא אותך בחזרה לצפת', וכך היה".

הוא בא ולקח אותך?

"כן. לפנות בוקר הגיע חבר שלו. לקחתי מזוודה קטנה, שאני שומרת אותה עדיין, והשארתי פתק להורים שאני נוסעת לצפת. כשבאתי הוא אמר, 'ידעתי שתבואי היום כי השושנה פרחת'".

ההחלטה להתחתן עם צייר היתה בחירה באורח חיים אחר: "ויתרתי על המשחק ובחרתי בקסטל. ראיתי שהוא כל כך צריך שיחזקו אותו, שיהיו אתו, שיעשו בשבילו, עבודה במשרה מלאה. אני עד היום תופשת את עצמי האשה של קסטל. אני תמיד הייתי לימינו, ידעתי מה הוא חושב, רציתי שיכירו בגדולתו ואחרי מותו המשימה היתה להנציח אותו".

הצעד הראשון היה לממש את חלומי של קסטל, לחזור לפאריס. "אמרתי לו, 'בוא נעשה תערוכה בגלריה כץ, נמכור וניסע'. פתחנו שם תערוכה מדהימה. עד היום אני שומרת את הביקורת שכתבו עליו בעיתון. הכותרת של המאמר היתה: 'הדרך לאמנות לאומית ישראלית'. "למחרת כשהגענו לגלריה אמר לנו כץ שכל התמונות נמכרו. שש מהן קנה יהודי מנוחין, שביקש שנגיע אליו למלון בשעה ארבע. קסטל לא אהב ללכת לבקר בבתי מלון, אבל ליהודי מנוחין לא אומרים לא. באנו

ודפקנו בדלת, הוא קיבל אותנו בחלוק בית יפה כזה, שעד היום אני זוכרת איך הוא נראה. ישבנו על המיטה שלו ודיברנו הרבה. כשכבר רצינו ללכת הוא נזכר שהוא שכח לשלם: הוא הוציא שק שלם של דולרים - אז דולרים עוד היו מי יודע מה. עד היום אני לא יודעת כמה הוא נתן, אבל הוא מילא לו את הכיסים וכך נסענו לפאריס".

קסטל הציג בגלריות בצרפת ובניו יורק. יצירותיו נמצאות באוספים פרטיים ומוזיאליים, יש לו עבודה בוותיקן (הישראלי היחיד) ועבודה גדולה במשכן הנשיא: "כותל תהילה לירושלים", תבליט בזלת מ-1971. הווילה בשיכון צמרת, חפצי הנוי שממלאים את הבית, הדירות שבהן התגוררו בניו יורק, פאריס ופלורידה וכן החליפה המהודרת שלובשת קסטל - "יש לי מאה חליפות, מאה זוגות נעליים ומאה משקפיים" - מעידים שהשניים חיו בעושר ובנוחות.

וכל זה מצויריו של קסטל?

"נו, מה את חושבת? היה לנו חוזה עם גלריה בפאריס וגלריה בניו יורק. כל שנתיים הוא היה צריך לעשות שם תערוכת יחיד. אם עכשיו תתקשרי לאספן את יכולה למכור את התמונה של האשה עם הכובע או של מסיק הזיתים לפחות ב-500 אלף דולר".

בעבר הוא מכר בדומה לציירים ישראלים נחשבים כמו ראובן רובין או מרדכי ארדון?

"לא לא לא, אין מה להשוות. למה את כוללת את כל הציירים הישראלים בפקטה אחת? הם ידעו לרשום ולצטט, אבל נשמה לא היתה. אני מתקשרת עם ציור שיש בו גם ראש וגם לב. אצל קסטל יש את זה. אצל מישהו אחר אין".

קסטל גם לא מוכנה להשוות בין המוזיאון העומד לקום לבין אלו שמנציחים ציירים אחרים, חלקם בני תקופתו: מוזיאון נחום גוטמן ובית ראובן רובין בתל אביב, מוזיאון מאנה כץ בחיפה ומוזיאון ינקו דאדא לזכרו של מרסל ינקו בעין הוד. "אין עוד מוזיאון בהיקף הזה", היא אומרת. "גוטמן? גוטמן זה כמו חדר ההלבשה שלי. גם של רובין זה לא

גדול והם גם לא מציגים את מבחר היצירות, וכולם מציגים תערוכות של כל מיני אמנים אחרים. במוזיאון הזה יהיו רק עבודות של קסטל".

הצג עוד

מערכת | הנהלה | מדיניות פרטיות | תנאי שימוש | צרו קשר |
רכשו מינוי | ביטול מינוי דיגיטלי | שאלות ותשובות | פרסמו אצלנו

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר האיכותי בישראל
© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ